

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 27. jūnijā
(OR. en)

10719/22

ESE 1

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 7. jūnijs
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 258 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI Astoņpadsmitais ziņojums par Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas tās piemērošanas rezultātā laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 258 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 258 *final*

Briselē, 7.6.2022.
COM(2022) 258 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

**Astoņpadsmitais ziņojums par Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK)
Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā
laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

Astoņpadsmitais ziņojums par Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim

Padomes Regula (EK) Nr. 866/2004 par režīmu saskaņā ar Pievienošanās akta 10. protokola 2. pantu¹ (turpmāk “Zaļās līnijas regula”) stājās spēkā 2004. gada 1. maijā. Tajā reglamentēta ES tiesību normu piemērošana attiecībā uz personu pārvietošanos, kā arī preču un pakalpojumu apriti pāri robežlīnijai, kas atdala Kipras Republikas rajonus, kuros tās valdībai ir faktiskā kontrole, no rajoniem, kuros tai nav faktiskās kontroles. Lai nodrošinātu šo noteikumu efektivitāti, to piemērošanas joma tika paplašināta, iekļaujot arī robežlīniju starp minētajām teritorijām un Apvienotās Karalistes Suverēno austrumu bāzu teritoriju (*ESBA*)².

Šis ziņojums attiecas uz laikposmu no 2021. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim.

Pārskata periodā Kipru turpināja ietekmēt Covid-19 pandēmija.

Komisija 2021. gadā ar attiecīgajām Kipras Republikas (KR) iestādēm, Suverēnās bāzu teritorijas (*SBA*) administrāciju, kā arī Kipras turku Tirdzniecības kameru (KTTK) ir uzturējusi konstruktīvu dialogu par minētās regulas īstenošanu.

1. PERSONU ROBEŽŠĶĒRSOŠANA

1.1. Robežšķērsošana atļautajās vietās

Regula nodrošina tiesisko regulējumu attiecībā uz robežšķērsošanu, ko veic Kipras valstspiederīgie, citi ES pilsoņi un trešo valstu valstspiederīgie, kuri Zaļo līniju (turpmāk “robežlīnija”) šķērso atļautās robežšķērsošanas vietās. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu 2021. gadā palielinājās robežlīniju šķērsojušo Kipras grieķu un Kipras turku skaits.

Saskaņā ar Kipras Republikas policijas (turpmāk “*CYPOL*”) datiem pārskata periodā tika reģistrēti 695 702 (iepriekšējā gadā — 397 717) Kipras grieķi un 233 950 (iepriekšējā gadā — 176 769) Kipras grieķu transportlīdzekļi, kas šķērsoja robežlīniju virzienā no valdības kontrolētajiem rajoniem uz rajoniem, kuros Kipras Republikas valdībai nav faktiskās kontroles. Tajā pašā laikposmā tika reģistrēti 513 291 (iepriekšējā gadā — 382 370) Kipras turks un 423 846 (iepriekšējā gadā — 225 735) Kipras turku transportlīdzekļi, kas šķērsoja robežlīniju no rajoniem, kuros Kipras Republikas valdībai nav faktiskās kontroles³.

Robežlīniju šķērsojušo ES pilsoņu, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgo skaits arī palielinājās. Pārskata periodā abos virzienos robežlīniju šķērsoja

¹ OV L 161, 30.4.2004., 128. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (ES) Nr. 685/2013 (2013. gada 15. jūlijs), OV L 196, 19.7.2013., 1. lpp.

² Sk. Zaļās līnijas regulas trešo apsvērumu.

³ KR iestādes neapkopo nedz datus par Kipras grieķiem, kuri atgriežas valdības kontrolētajos rajonos, nedz datus par Kipras turkiem, kuri atgriežas Kipras ziemeļdaļā.

371 910 (iepriekšējā gadā — 106 624) ES pilsoņi, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgie.

Iepriekš minētie *CYPOL* apkopotie skaitļi neietver datus par personām un transportlīdzekļiem, kas šķērso robežlīniju no Kipras ziemeļdaļas robežšķērsošanas vietās *Pergamos* un *Strovilia*, kuras atrodas Apvienotās Karalistes Suverēnās austrumu bāzu teritorijas pārvaldībā. Šajā sakarībā *ESBA* ziņoja, ka tika reģistrēti 200 625 (iepriekšējā gadā — 90 955) Kipras grieķi un 119 527 Kipras grieķu transportlīdzekļi (iepriekšējā gadā — 53 604), kas šķērsoja robežlīniju uz Kipras ziemeļdaļu. Tajā pašā laikposmā tika reģistrēti 300 643 (iepriekšējā gadā — 236 346) Kipras turki un 197 106 (iepriekšējā gadā — 155 955) Kipras turku transportlīdzekļi, kas šķērsoja robežlīniju pretējā virzienā. Turklāt robežlīniju abos virzienos šķērsoja 228 950 ES pilsoņi, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgie.

Robežšķērsošanas vietās 2021. gadā strādāja 89 *CYPOL* darbinieki salīdzinājumā ar 2020. gadu, kad tur strādāja 76 darbinieki.

Kipras turku kopienas 2021. gadā apkopotie dati liecina, ka to Kipras grieķu skaits, kuri šķērsoja robežlīniju virzienā no valdības kontrolētajiem rajoniem uz Kipras ziemeļdaļu, palielinājās līdz 1 013 778 (iepriekšējā gadā — 495 448), savukārt šādi šķērsojušo Kipras grieķu transportlīdzekļu skaits palielinājās līdz 581 836 (iepriekšējā gadā — 278 338). Minētie dati arī liecina, ka otrā virzienā robežlīniju šķērsojušo Kipras turku skaits palielinājās līdz 893 014 (iepriekšējā gadā — 685 671) un Kipras turku transportlīdzekļu skaits palielinājās līdz 479 474 (iepriekšējā gadā — 361 363). Saskaņā ar sniegtajiem statistikas datiem robežlīniju virzienā no valdības kontrolētajiem rajoniem uz Kipras ziemeļdaļu šķērsoja 532 243 ES pilsoņi, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgie (iepriekšējā gadā — 335 934).

Tika uzskatīts, ka robežšķērsošanas gadījumu pieaugums atspoguļo gan pakāpenisku atgriešanos normālākā ikdienas dzīvē pēc pirmā pandēmijas gada, gan visu robežšķērsošanas vietu atvēršanu gada laikā. Turklāt tika ziņots, ka izdevīgais euro maiņas kurss pret Turcijas liru mudināja Kipras grieķus šķērsot robežlīniju virzienā uz rajoniem, kas nav Kipras Republikas valdības faktiskā kontrolē, lai veiktu savu iepirkšanos. No otras puses, tika arī ziņots, ka pastāvīgā prasība robežšķērsošanas vietās iesniegt dokumentus par Covid-19 statusu atturēja daudzas personas no Zaļās līnijas šķērsošanas.

Pārskata perioda sākumā dažu robežšķērsošanas vietu darbība uz laiku palika apturēta. Robežšķērsošanas vietas *Ledra Street* darbība ir uz laiku apturēta pēc KR Ministru padomes 2020. gada 29. februāra lēmuma. Robežšķērsošanas vietu *Lefka-Apliki*, *Deryneia* un *Kato Pyrgos-Karavostasi* darbību uz laiku apturēja Kipras turki. Pēc divu Kipras vadītāju paziņojuma, kas tika izdots ar Apvienoto Nāciju Organizācijas starpniecību 2021. gada 2. jūnijā, visas atlikušās robežšķērsošanas vietas tika atvērtas no 2021. gada 4. jūnija.

Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas turpināšanos, personām, kas pārskata periodā šķērsoja Zaļo līniju, bija jāiesniedz pārbaudei īpaši dokumenti par savu veselības stāvokli, piemēram, vakcinācijas sertifikāti vai Covid-19 testu rezultāti. Šīs prasības gada laikā mainījās atbilstīgi pandēmijas norisēm. Divkopienu Tehniskā komiteja veselības jautājumos izdeva vairākus

paziņojumus šo prasību saskaņošanai, kurus Kipras Republika un Kipras turku kopiena ņēma vērā, pieņemot pasākumus robežšķērsošanas vietās, lai izvairītos no vienpusējām rīcībām.

Vairākās robežšķērsošanas vietās tika ziņots par garām rindām. Tās bija saistītas ar to, ka papildus personu apliecinošiem dokumentiem bija jāpārbauda arī Covid-19 dokumenti.

KR iestādes nav atļāvušas Kipras turku autobusiem, kas ved ES pilsoņus, iebraukt valdības kontrolētajos rajonos, jo tiem nav *acquis* pilnībā atbilstoši dokumenti, ko izsniegušas KR iestādes.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Miera uzturēšanas spēki Kiprā (*UNFICYP*) turpināja veicināt iespējas abām kopienām praktizēt reliģisko pārliecību.

1.2. Neatbilstīga migrācija pāri Zaļajai līnijai un patvērums

Kā liecina *CYPOL* dati par 2021. gadu, palielinājās to migrantu skaits, kuri neatbilstīgi šķērsojuši robežlīniju virzienā no rajoniem, kas nav Kipras Republikas valdības faktiskā kontrolē, uz valdības kontrolētajiem rajoniem. Robežlīniju šajā virzienā 2021. gadā šķērsoja 9812 neatbilstīgie migranti; 2020., 2019. un 2018. gadā bija attiecīgi 4857, 7409 un 4451 šādi neatbilstīgie migranti. Galvenās neatbilstīgo migrantu izcelsmes valstis bija Sīrija (2274), Nigērija (1445), Kongo Demokrātiskā Republika (1202), Pakistāna (838) un Kamerūna (765). Neatbilstīgā migrācija joprojām ir nopietna KR iestāžu problēma.

No 9812 neatbilstīgajiem migrantiem 87 % (iepriekšējā gadā — 81,5 %) lūdza starptautisko aizsardzību Kipras Republikā. Izcelsmes valsts, no kuras valstspiederīgajiem tika saņemts lielākais pieteikumu skaits, bija Sīrija (1902).

CYPOL varēja identificēt personas, izmantojot tos pašus kritērijus, kādi tika izmantoti iepriekšējos gados, galvenokārt pamatojoties uz informāciju, kas norādīta attiecīgo migrantu ceļošanas dokumentos un paziņojumos. Saskaņā ar šo novērtējumu gandrīz visi migranti, kuri aizturēti valdības kontrolētajos rajonos pēc robežlīnijas neatbilstīgas šķērsošanas, iepriekš Kipras ziemeļdaļā bija ieradušies no Turcijas.

Kipras turku kopiena informēja, ka Kipras ziemeļdaļā joprojām tiek veikti pasākumi neatbilstīgās migrācijas novēršanai. 2021. gadā tika novērsta 3508 personu⁴ ieceļošana Kipras valdības nekontrolētajos rajonos, savukārt 1325 personas⁵, kuras tika aizturētas Kipras ziemeļdaļā, tika deportētas.

Abu kopienu pārstāvji tikās ANO aizgādībā izveidotajā divkopienu tehniskajā komitejā, kurā tiek izskatīti noziedzības un krimināllietu jautājumi. Abas kopienas kā šīs komitejas paplašinājumu turpināja izmantot “kopējo saziņas telpu” — forumu informācijas apmaiņai krimināllietās.

---

⁴ Valstspiederīgie atbilstīgi valstij: Turcija — 635; Nigērija — 488; Somālija — 413; Kongo — 226; Pakistāna — 171, cita — 1575.

⁵ Valstspiederīgie atbilstīgi valstij: Sīrija — 610; Turcija — 225; Nigērija — 130; Pakistāna — 70; Bangladeša — 43; cita — 245.

CYPOL norādīja, ka sadarbība ar citām attiecīgajām Kipras Republikas valdības struktūrvienībām un *ESBA* administrāciju ir ļoti laba.

Suverēnā austrumu bāzu teritorija (ESBA)

Pārskata periodā *ESBA* iestādes turpināja pārņemt ar robežšķērsošanu saistītās veselības prasības, ko ieviesusi KR.

Neatbilstīgā migrācija no Kipras valdības nekontrolētajiem rajoniem caur *ESBA* palielinājās. 2021. gadā pēc robežlīnijas neatbilstīgas šķērsošanas tika aizturēti 165 migranti⁶. Robežlīnijas šķērsošana tika liegta 2488 personām, kuru vidū visvairāk bija Krievijas pilsoņu (559). Saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem Protokolā par Apvienotās Karalistes Suverēnajām bāzu teritorijām Kiprā, kas saistīts ar Līgumu par Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības, *ESBA* iestādes liedza šķērsot Zaļo līniju ārvalstniekiem, kuri ieradās caur Kipras ziemeļdaļu⁷. Šīs personas tika novirzītas uz robežšķērsošanas vietām ārpus *ESBA*, lai pārbaudītu to atbilstību prasībām, kas izvirzītas ieceļošanai Kipras Republikā.

Suverēnās bāzu teritorijas (*SBA*) amatpersonas arī šoreiz norādīja, ka viņu sadarbība ar Kipras Republiku ir izcila.

Ārpus robežšķērsošanas vietām *SBA* policija, pamatojoties uz riska novērtējumu un izlūkdatiem, veica patruļas, lai nepieļautu neatbilstīgu migrāciju. Papildus šīm patruļām tika veiktas arī *SBA* muitas un militārā dienesta patruļas. Pārskata periodā Zaļās līnijas uzraudzībai tika izvērsta bezpilota lidaparātu izmantošana, un tika iegādāti un ekspluatācijā nodoti divi transportlīdzekļi, kas aprīkoti ar termogrāfijas kamerām, un divi transportlīdzekļi, kas aprīkoti ar pārplūdgaismas prožektoriem.

Īpaši grūti kontrolējamas ir četras “neatļautas robežšķērsošanas vietas” ciemā *Pergamos* un tā tuvumā, kuras izmanto vietējie iedzīvotāji un lauksaimnieki. Kā jau norādīts iepriekšējos ziņojumos, šīs “neatļautās robežšķērsošanas vietas” joprojām rada bažas, tādēļ būtu jāatrod piemērots risinājums atbilstīgi Protokola par Apvienotās Karalistes Suverēnajām bāzu teritorijām Kiprā 7. pantam. Pārskata periodā *SBA* iestādes veica spontānas pārbaudes personām, kuras izmantoja ceļus, kas savieno šīs robežšķērsošanas vietas.

---

⁶ No 165 neatbilstīgajiem migrantiem, kas aizturēti *ESBA*, 154 iesniedza patvēruma pieteikumu un tika nodoti KR iestādēm. Minētās personas ir pieskaitītas kopējam to personu skaitam, kuras neatbilstīgā veidā šķērsojušas robežlīniju un kuru sadalījums pēc valstspiederības ir sniegts pielikuma VII tabulā.

⁷ Trešo valstu valstspiederīgajiem (izņemot Apvienotās Karalistes pilsoņus) ir atļauts šķērsot robežu tikai tad, ja viņi ir iesaistīti ar aizsardzību saistītās darbībās vai ir tādas personas ģimenes locekļi, kura ir iesaistīta šādās darbībās.

2. PREČU VEŠANA PĀRI ROBEŽLĪNIJAI

2.1. Tirdzniecības vērtība

Saskaņā ar Zaļās līnijas regulas 4. pantu⁸ preces no valdības nekontrolētajiem rajoniem var ievest valdības kontrolētajos rajonos, ja tās atbilst 4. pantā noteiktajiem kritērijiem un tām ir pievienots Kipras turku Tirdzniecības kameras izsniegts dokuments. Kipras turku Tirdzniecības kamera un KR iestādes saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 1480/2004⁹ 8. pantu ik mēnesi iesniedza ziņojumu par to preču veidu, daudzumu un vērtību, par kurām bija izsniegti pavaddokumenti.

Saskaņā ar Kipras turku Tirdzniecības kameras sniegto statistiku to preču kopējā vērtība, par kurām bija izdoti pavaddokumenti, bija 6 836 060 EUR (iepriekšējā gadā — 4 974 335 EUR). Salīdzinot ar 2020. gadu, to preču kopējā vērtība, par kurām bija izsniegti pavaddokumenti, palielinājās par 37 %.

Kā norādīts Kipras Republikas iesniegtajā statistikā, to pāri robežlīnijai faktiski ievesto preču kopējā tirdzniecības vērtība, par kurām ir izsniegti pavaddokumenti, palielinājās par 31 % līdz 6 151 022 EUR (iepriekšējā gadā — 4 693 898 EUR).

Kā liecina Kipras Tirdzniecības un rūpniecības kameras iesniegtie dati, tirdzniecība virzienā no valdības kontrolētajiem rajoniem uz Kipras ziemeļdaļu (kas gan neietilpst Zaļās līnijas regulas piemērošanas jomā) samazinājās aptuveni par 39 % (no 694 281 EUR 2020. gadā līdz 420 253 EUR 2021. gadā). Tirdzniecības apjoms virzienā no valdības kontrolētajiem rajoniem uz Kipras ziemeļdaļu atbilst 6,8 % no tirdzniecības apjoma pretējā virzienā (2020. gadā — 14,8 %).

Kipras turku kopiena turpināja piemērot tirdzniecības režīmu, kurā ir pārņemti Zaļās līnijas regulā noteiktie ierobežojumi. Kā galveno iemeslu šā režīma piemērošanai Kipras turku kopienas dalībnieki atzīst vietējo komersantu protekcionismu. Turklāt preces no valdības kontrolētajiem rajoniem uz Kipras ziemeļdaļu var tirgot tikai tad, kad ir izsniegta importa atļauja. Tomēr šo tirdzniecības režīmu ne vienmēr piemēro konsekventi.

2.2. Preču veids

Tirgoto produktu veidi 2021. gadā kopumā ir palikuši nemainīgi. Tirdzniecības apjoma ziņā galvenā preču grupa bija būvniecības un celtniecības materiāli, kam sekoja plastmasa, mēbeles un svaigas zivis¹⁰.

Tika ieviestas tādi jauni produkti kā, piemēram, putu polistirola plāksnes, tērauda un alumīnija profili, kā arī stieņi un tērauda durvis.

---

⁸ Regulas 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka precēm jābūt pilnībā iegūtām rajonos, kas nav KR valdības faktiskajā kontrolē, vai arī to pēdējai būtiskajai, ekonomiski pamatotajai pārstrādei vai apstrādei ir jābūt veiktai šim nolūkam aprīkotā uzņēmumā rajonos, kas nav KR valdības faktiskajā kontrolē.

⁹ Komisijas Regula (EK) Nr. 1480/2004 (2004. gada 10. augusts), OV L 272, 20.8.2004., 3. lpp.

¹⁰ Pielikuma IV tabula.

2.3. Pārskatījumi

Kipras Republika vērsa Komisijas uzmanību uz diviem konkrētiem pārskatījumiem, kas notikuši pārskata periodā.

Pirmais ir saistīts ar tādu burkānu sūtījumu, kuru paraugus bija pārbaudījusi Kipras Republikas Valsts galvenā laboratorija. Pārbaudēs tika konstatēts, ka pesticīdu atlieku — linurona un triadimenola — daudzums pārsniedz atļauto robežvērtību. Komisija informēja Kipras turku Tirdzniecības kameru, kas pieprasīja ražotājam veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību attiecīgajiem noteikumiem un veselības drošības standartiem.

Otrais pārskatījums ir saistīts ar tādu olīvu sūtījumu, kuru paraugus arī bija pārbaudījusi Kipras Republikas Valsts galvenā laboratorija. Pārbaudēs tika konstatēts, ka pesticīda atlieku — cipermetrīna — daudzums pārsniedz atļauto robežvērtību. Komisija informēja Kipras turku Tirdzniecības kameru.

2.4. Ar preču apriti saistīti šķēršļi un grūtības

Joprojām pastāv arī citi šķēršļi tirdzniecībai pāri robežlīnijai, un, kā uzskata Komisija un Kipras turku ekonomikas dalībnieki, minētie šķēršļi ir pašreizējā ierobežotā tirdzniecības apjoma cēlonis.

Kā minēts iepriekšējos ziņojumos¹¹, jautājums par Kipras turku komerctransportlīdzekļiem, kas šķērso robežlīniju, lai nokļūtu valdības kontrolētajos rajonos, vēl aizvien ir jārisina, un līdz šim Kipras turku komerctransportlīdzekļi, kuru masa pārsniedz 7,5 tonnas, var šķērsot robežlīniju tikai tad, ja tiem ir *acquis* pilnībā atbilstoši Kipras Republikas izsniegti dokumenti. KR iestādes informēja Komisiju, ka tās ir ieviesušas noteikumus, kas Kipras turkiem atvieglo tehniskās apskates dokumentu un profesionālo autovadītāja apliecību saņemšanas procesu. Šā jautājuma atrisināšana būtiski palielinātu tirdzniecības apjomu, jo tiktu atvieglota preču pārvadāšana. Turklāt tas nostiprinātu sakarus starp Kipras ekonomikas dalībniekiem, tādējādi ievērojami veicinot uzticēšanos starp abām kopienām. Lai rastu risinājumu šim jautājumam, Komisija turpinās sazināties ar KR iestādēm un Kipras turku kopienām.

Kā minēts iepriekšējo gadu ziņojumos, KR iestādes, pamatojoties uz veselības dienestu paustajām bažām par ražošanas procesu Kipras ziemeļdaļā, neļauj pāri robežlīnijai ievest pārstrādātus pārtikas produktus un materiālus, kas paredzēti saskarei ar pārtiku. Komisija ir apliecinājusi KR, ka saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu šie produkti drīkst šķērsot Zaļo līniju. Lai gan KR iestādes, piemērojot Zaļās līnijas regulu, robežšķērsošanas vietās var ņemt produktu paraugus papildu analīzēm, tām nav jāliedz visas pārstrādātās pārtikas vešana pāri robežlīnijai. Komisija pauž nožēlu, ka pārskata periodā šā jautājuma risināšanā nav panākts progress. Komisija joprojām ir nobažījiesies par jautājumu, kas attiecas uz pārstrādātu pārtiku, un tā turpinās risināt šo jautājumu ar KR iestādēm.

---

¹¹ Sk., piemēram, devīto, desmito, vienpadsmito, divpadsmito, trīspadsmito, četrpadsmito, piecpadsmito, sešpadsmito un septiņpadsmito gada ziņojumu par Padomes Regulas (EK) Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā.

Tāpat kā iepriekšējos gados, Kipras turku kopienas tirgotāji joprojām norāda, ka tiem ir grūti panākt savu preču iekļaušanu veikalu sortimentā un reklamēt savus produktus un pakalpojumus valdības kontrolētajos rajonos un ka tas ierobežo tirdzniecību. Tirgotāji turpina ziņot par Kipras grieķu patērētāju zemo pieprasījumu pēc Kipras turku izstrādājumiem. Papildus tam tiek minēts, ka abu kopienu tirgotāji, kuri vēlas sākt komercdarbību otras kopienas teritorijā, sastopas ar vairākām administratīvām problēmām, piemēram, Kipras turkiem, kas veic tirdzniecību pāri Zaļajai līnijai, ir grūtības atvērt kontus bankās valdības kontrolētajos rajonos.

2.5. Preču kontrabanda

Preču kontrabanda joprojām pastāvēja, atspoguļojot grūtības robežlīnijas neatbilstīgas šķērsošanas kontrolē.

Kipras Republika 2021. gadā 1518 reizes konfiscēja kontrabandas preces (iepriekšējā gadā — 494 reizes), un tas ir pieaugums par 207 %. Palielinājās lauksaimniecības produktu, kā arī dzīvnieku izcelsmes un piena produktu kontrabanda. Būtiski palielinājās cigarešu un tinamās tabakas apjoms, ko Kipras Republika konfiscēja uz Zaļās līnijas: 246 460 cigaretes un 165 160 grami tinamās tabakas (iepriekšējā gadā — 78 620 cigaretes un 103 135 grami tinamās tabakas). Turklāt tika konfiscētas arī 55 470 elektronisko cigarešu kasetnes un 79 025 grami ūdenspīpes tabakas. Citu konfiscēto izstrādājumu vidū bija alkohols, automobiļi, degviela, tādas preces, ar kurām tiek pārkāptas intelektuālā īpašuma tiesības, zāles un pesticīdi. Pirmās instances tiesā tika celtas četras apsūdzības par kontrabandu. Par cigarešu kontrabandu mazos apjomos tika galvenokārt piespriests administratīvais sods un atsavināšana.

2021. gadā *ESBA* iestādēs tika reģistrēts arī konfiscēto kontrabandas preču apjoma būtisks pieaugums *ESBA* teritorijā; konfiskācija tika veikta 516 gadījumos salīdzinājumā ar 138 gadījumiem 2020. gadā.

Attiecībā uz preču tradicionālo piegādi Kipras turkiem, kuri dzīvo buferzonā esošajā Pilas ciemā (Zaļās līnijas regulas 4. panta 10. punkts), *ESBA* administrācija uzraudzīja un reģistrēja būvmateriālu, zivju, cigarešu u. c. preču daudzumus.

2.6. Tirdzniecības veicināšana

Komisija turpināja meklēt iespējas, kā veicināt tirdzniecību pāri robežlīnijai.

Pārskata periodā Komisija organizēja apspriedes ar KR iestādēm. Komisija arī rīkoja arī apspriedes ar Kipras turku Tirdzniecības kameru par sieru *Halloumi/Hellim*.

Komisija 2021. gada 12. aprīlī pieņēma divus tiesību aktus, kuru mērķis ir īstenot kopējo vienošanos par pagaidu risinājumu, kas attiecas uz sieru *Halloumi/Hellim* un jāīsteno līdz Kipras atkalapvienošanai, un ko panāca Komisijas priekšsēdētāja Ž. K. Junkera vadībā, kad viņš 2015. gada 16. jūlijā apmeklēja Kipru. Šie tiesību akti ir: Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/591 par nosaukuma ierakstīšanu Aizsargāto cilmes vietas nosaukumu un aizsargāto ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistrā (“Χαλλούμι” (*Halloumi*) / “Hellim” (ACVN)); un Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2021/586, ar kuru attiecībā uz “Χαλλούμι”

(Halloumi)/“Hellim” (ACVN) groza Lēmumu 2007/330/EK, ar ko atceļ aizliegumus konkrētu dzīvnieku izcelsmes produktu pārvietošanai Kipras salā saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 866/2004 un paredz nosacījumus šo produktu pārvietošanai.

Daži Kipras turki, kas veic svaigu zivju nosūtīšanu, turpināja ziņot par grūtībām ievērot termiņus, kuri noteikti svaigu zivju veterinārajām pārbaudēm robežšķērsošanas vietā *Agios Dhometios*.

Komisija aicina ekonomikas dalībniekus izmantot komercdarbības iespējas un atzinīgi novērtē Kipras Tirdzniecības un rūpniecības kameras un Kipras turku Tirdzniecības kameras centienus.

Komisija 2021. gadā turpināja piesaistīt ES dalībvalstu ekspertus, izmantojot Tehniskās palīdzības un informācijas apmaiņas instrumentu (*TAIEX*), lai sniegtu atbalstu tirdzniecībai pāri Zaļajai līnijai saskaņā ar pilnvarojumu, kas paredzēts Zaļās līnijas regulā. *TAIEX* eksperti bija iesaistīti kartupeļu un citrusaugļu produkcijas regulāro fitosanitāro inspekciju veikšanā, analīzei vajadzīgo medus paraugu ņemšanā un atjaunināta to kuģu saraksta izveidē, kuru lomu atļauts tirgot pāri Zaļajai līnijai.

2.7. Savienības preces, kas pēc to rajonu šķērsošanas, kuros Kipras Republikas valdībai nav faktiskās kontroles, tiek ievestas atpakaļ rajonos, kuros tai ir faktiskā kontrole

KR iestādes ziņoja, ka 1741 prece pēc izvešanas cauri rajoniem, kuros valdībai nav kontroles, tika ievesta atpakaļ valdības kontrolētajos rajonos.

3. SECINĀJUMI

2021. gadā atkal tika atvērtas visas Zaļās līnijas robežšķērsošanas vietas, tomēr personām, kas šķērso robežlīniju, bija jāuzrāda dažādi ar Covid-19 saistīti dokumenti, piemēram, vakcinācijas sertifikāti vai testu rezultāti. Ievērojami palielinājās to personu skaits, kas šķērso robežlīniju, lai gan ne līdz tādām līmenim, kāds bija pirms pandēmijas.

To personu skaits, kas šķērso robežlīniju neatbilstīgā veidā, 2021. gadā palielinājās līdz jaunam rekordaugstam lielumam. Neatbilstīgā migrācija joprojām ir nopietna Kipras Republikas problēma.

Pāri robežlīnijai veiktās tirdzniecības vērtība 2021. gadā palielinājās par 31 % jeb no 4 693 898 EUR līdz 6 151 022 EUR. Preču vērtība, par kurām izsniegti pavaddokumenti, palielinājās par 37 % jeb no 4 974 335 EUR līdz 6 836 060 EUR. Tirdzniecības apjoma ziņā galvenā preču grupa bija būvniecības un celtniecības materiāli, kam sekoja plastmasa, mēbeles un svaigas zivis.

Kipras Tirdzniecības un rūpniecības kamera un Kipras turku Tirdzniecības kamera turpināja sadarboties, lai rastu ekonomisku labumu abām kopienām.

Pastāvēja daži šķēršļi tirdzniecībai. KR joprojām neļāva šķērsot robežlīniju Kipras turku komerctransportlīdzekļiem, kuru masa pārsniedz 7,5 tonnas. Turklāt, pamatojoties uz

veselības dienestu paustajām bažām par ražošanas procesu Kipras ziemeļdaļā, KR arī joprojām neļauj šķērsot robežlīniju kravām ar pārstrādātiem pārtikas produktiem un saskarei ar pārtiku paredzētiem materiāliem. Komisija ir apliecinājusi KR, ka saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu šie produkti drīkst šķērsot Zaļo līniju. Komisija pauž nožēlu, ka pārskata periodā šo jautājumu risināšanā nav panākts progress. Komisija joprojām ir nobažījies par Zaļās līnijas regulas pareizu īstenošanu attiecībā uz pārstrādātu pārtiku, un tā turpinās sazināties ar KR iestādēm, lai risinātu šo jautājumu.

Kopumā, lai gan Zaļās līnijas regula joprojām nodrošina praktiski piemērojamu pamatu, kas ļauj īstenot personu pārvietošanos un preču apriti uz Kipras Republikas valdības kontrolētajiem rajoniem un pretējā virzienā, Komisijai joprojām ir bažas par to, ka tirdzniecības kopapjoms ir mazs. Komisija uzskata, ka šajā ziņojumā minēto tirdzniecības šķēršļu likvidēšana palīdzētu palielināt tirdzniecības apjomu pāri Zaļajai līnijai. Komisija cer, ka abu kameru darbs, kas tiek veikts, lai uzlabotu saziņu starp abām uzņēmējdarbības kopienām, palielinās ekonomiskos sakarus.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Komisija turpina paļauties uz labo sadarbību ar Kipras Republiku un *SBA*, lai nodrošinātu Padomes Regulas (EK) Nr. 866/2004 efektīvu īstenošanu. Komisija turpinās uzraudzīt minētās regulas īstenošanu.